

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Nagybecskerek, 1899.

XXVIII. évfolyam. 286. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 12 frt.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy hóra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap esti 6 óráig.

Csütörtök, december 14.

Durva hang.

Nagybecskerek, december 14.

(—s.) Szomorúan tapasztalhatjuk azt a lelki eldurvulást, a mely közéletünkben épen úgy, mint a társadalmi és magán érintkezésben, különösen az utóbbi idők óta lábra kapott nálunk.

Nem vélünk csalódnai, ha ebben felelőssé tesszük nemcsak a politikát és a párt harcokat, melyek kelleténél nagyobb animetizást visznek még a társadalmi érintkezésekbe is, de egyenesen a magyar parlamentet, melyben olyan hang és kifejezések nyertek polgárjogot és szalonképességet, a milyen hang és kifejezések bojkottálva vannak minden tisztességes társaságból.

Lovagias nemzetnek szeretjük magunkat tartani s az az igaz, hogy lovagias ügyek fölös számmal teremnek nálunk, ha azonban a lovagias ügyek okait nézzük, akkor arra a meggyőződésre jutunk, hogy nem is annyira lovagiasság okozza azokat, mint inkább az a durva módon, az a gentleman-séggel össze nem férő ripókság, mely kész mindenkivel gorbáskodni, mindenkit meggyanusítani.

És ezt a szennyet társadalmunkból ki nem irtja, le nem mossa az a vér, melyet esetleg lovagiasan kiosztanak miatta.

A párbaj szép és méltó biráskodás lehet bizonyos komoly és kényes esetekben, de mikor egyszerűen arra szolgál, hogy kiegyenlítője legyen ama ripók parasztságok és lelki durvaságoknak, melyekkel bizonyos urak egymást traktálni szeretik, akkor mi nem elégszünk meg vele, akkor nem békít ki a lovagias elégtétel in infinitum, hanem livánatosnak tartanánk inkább egy kis lovagias önmegtartóztatást és egy kis tisztességes megfinomodást, mely visszatart a sértegetéstől és elitéli a sértegetőt.

Áll ez különösen pedig olyan esetekben, mikor közbotránnyról is szó lehet, mint pld. a minden egyes alkalommal,

mikor a parlamentben hangzik el valami ilyen durvaság.

Pedig én édes Istenem, mennyiszertörténik ez meg, úgy hogy már szálló igévé lett, a t. ellenzék jóvoltából, az igen durva illetlenségekre rámondani, hogy az már csak a parlamentbe való.

Pofonütéssel fenyegetőzni, legazembevezni valakit, kuss-t kiáltani, a négy lábúak minden fajtáinak neveivel tisztelni meg a politikai ellenfeleket, egészen megszokott dolog már a bécsi és a budapesti parlamentben, e tekintetben a paritás kifogástalan.

Csodálkozhatunk-e ezek után, ha a hadügyminisztert legutóbb „disznónak“ nevezték s hogy egy fiatalabb honatya, csak hogy valamit közbekiáltson, a parlament egy kiváló tisztelt alakjára azt mondta: „sem elve, sem jelleme“.

Az illető képviselő később maga is elcsudálkozott azon, hogy efféle kicsusztott a száján, de magában véve már jellemző, hogy a képviselő urak minden rossz akarat nélkül micsoda „kis“ lapsusokat követnek el.

Közsegi birtokok felhasználása.

Nagy-Kikinda, 1899. dec. 12.

Ismeretes a földmivelésügyi kormányzat azon intenciója, a melynek célja a közsegi birtokok okszerűbb felhasználása. A közsegeknek földbirtokban rejülő javai, a mai kezelési s kihasználási rendszer mellett oly tökéletet képviselnek, a melyeknek értéke és jövedelme hanyatlóban van.

A közsegi birtokokat 1—2 évre használatra szokás adni, rendszerint nyilvános árverésen. Az árveréssel a birtok-parcellák javarészt a nagygazdák kezébe kerülnek, ami a kis ekzsiztenciák létevére szemponjtából nem kívánatos, sőt egyenesen káros. Az 1—2 évre való kibérlés pedig a rablógazdálkodás rendszerét teremti meg. A földet egyoldalul szipolyozzák a nélkül, hogy termő erejét pótolják. S ebben rejlik a földbirtok értékének veszélyeztetése. Nem is a bérlőket okozom, mivel rövid 1—2 évre való

bérlése a földnek nem is felel meg a trágyázás felhasználási idejének s így azt nem is gyakorolják.

Fontos feltétel tehát az, hogy a közsegi birtokok hosszabb lejáratu bérletre adassanak ki. Annak kikötése mellett, hogy a föld termő ereje pótolassék s ezen követelmény teljesítése ellenőriztessék is.

A bérbeadásnál figyelembe veendők első sorban is a kisgazdák. Ezeknek felesleges munkereje érvényesüljön a bérletekben. Ismeretes, hogy Nagy-Kikindán pld. a birtokosság 89%-a azokból áll, a kiknek földbirtoka 1—7 holdig terjed. Ilyen kis területeken a gazda igája nem használódik ki eléggé.

Innen van, hogy ezek mindenáron bérletek után törekszenek s mesterségesen felverik a földbirtokot.

A kisbirtokokosok termelőképességének emelésére lesz gondunk első sorban, midőn a közsegi birtokok jobb értékesítését is óhajtuk elősegíteni.

N.-Kikinda városának több ezer hold földje van s ezek a szempontok éppen nem érvényesülnek azok felhasználása körül.

A közsegi nagybirtokoknak a várostól távol eső területeit 20—25 holdas kis formákra kell beosztani s hosszú lejáratu bérlésre adni. A közel eső területeket pedig a mezei munkásság számára kerti gazdálkodás céljaira $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ holdas parcellákban kiadni. Tudjuk, hogy a mezei munkásnép legtöbbje bérlakásban húzódik meg s nincs egy talpalat földje sem, a hol nem is piacra, de saját háztartása szükségleteire sem termelhet semmit.

A legszegényebb sorsuaknak pártolásra méltó részét ily módon is támogatni kellene.

Hogy a község érdekei miképpen biztosítottassanak az a részlet dolga.

N.-Kikinda város földbirtokának okszerűbb felhasználásával régóta foglalkozunk, de kezdeményezés legujabban csak is egy-egy kis újmutatás még. Dr. Bogdán Zsivkó polgármester idejében alapítottak városi szőlőt, mintegy 10 holdat. Az óriási homokterületeket, a mik a város tulajdonát képezik ily irányban kellene nagyobb szabással felhasználni, oly módon, hogy adnák a homokföldet olcsó s hosszú lejáratu bérletre oly hozzáértőknek, akik maguk alapítják a sző-

A „TORONTÁL“ tárcája.

A kajászó-szent-péteri kaszinóbál.

— A Torontál eredeti tárcája. —

Édes Boriskám!

Sürgető leveledre sietek válaszolni s híven beszámolok a kajászó-szent-péteri kaszinó-estélyről, melynek híre elhatott még a te csöndes falusi magányodba is. Mindjárt megnyugtathatlak azonban, hogy kár sajnálkoznod, a miért nem lehettél te is jelen, mert éppenséggel semmit sem vesztettél ezáltal. (Ellenkezőleg megmaradtak az illuzióid.)

Az igaz, hogy olyan előkészületekkel indult meg a kaszinó-bál, hogy valamennyien a legvérmesebb reményeket fűztük hozzá. Van-e szebb ábránd, mint egy zártkörű, kedélyes mulatság, a hol jól nevelt fiatal emberekkel lehet elmulatni reggelig? Ugy-e nincs! De most már azt kérdezem, hogy hol lehet manap ezeket a kellékeket feltalálni? Hol van fiatal ember? Aki nem blazirt, az neki túl a kártya-asztalnak, meg a pezsgős üvegeknek, a másik része pedig teljesen megfélekedezik róla, hogy mi is a világon vagyunk.

Ha babonás vagyok, hát én sem megyek el, mert már az előjelek is olyanok voltak, hogy jobb lett volna otthon maradni. Képzeld, édesem,

csöndes délutáni álmomat alszom s éppen a szupé-csárdásról szövögetek ábrándokat, mikor rám szakad egy tenyéri vakolat a plafonból. Akkor egerek játékának tulajdonítottam az egészet, ma azonban biztosan tudom, hogy valami felsőbb intézkedés működött ebben közre, a mit csak megerősít az a körülmény is, hogy a plafon azóta csöndes.

A második „figyelmeztetés“ az Ilonkával történt. Ő is fel volt már öltözve s izgatottan nézett a bál-i örömek elé, mikor az indulásnál beakadt a szoknyája egy szögbe, a mely mintha vissza akarta volna tartani, hogy maradjon inkább otthon.

De ki gondolt akkor az otthonmaradásra? Ha zsalukáterek hullnak az égből, még abban az esetben is elmentünk volna.

Kicsit későn mentünk, a társaság már egybegyűlt, s mint az „Órgrófné“ című regény írója írja, ragyogó luszterek hintettek világot a parkettre.

A tánc már javában folyt s csakis ennek lehet betudni, hogy senki sem sietett a fogadtatásunkra. Az Ilonka, a kinek „gyakorlott szemé“ van, mindjárt mondta ugyan, hogy ő rögtön észrevett néhány új csillagot, a kik elhomályosítanak bennünket, de akkor még nem hittem neki.

Aztán folyt a tánc változó szerencsével.

A szerencse az, hogy ott volt a két Zsigmondy fiu, a kik váltakozva körüljárták velünk a termet. Hol én jártam a Lajossal, hol az Ilonka. Aztán átvette a szerepét a Feri, hogy utána megint a Lajos következze.

A mi még nem esett meg velem, a négyes előtt reszketni kezdtem, mert egyik Zsigmondy gyereket sem láttam s képzeletben föltűnt már egy óriási petrezselymes kosár. A végső pillanatban azonban berobogott a két derék, becsületes legény s megmentettek bennünket a szegyéntől. (Azóta még jobban szeretem őket.) Így táncoltunk; a Ritta, Zseni, meg a Berta azonban azt mondták, hogy rosszul érzik magukat s átmentek az étterembe egy limonádéra.

Azt kérdezhetné, hogy hát egyáltalában senki sem táncolt? Dehogynem! Nagyon is sokat. Itt volt, ha emlékszel még rá, a Ritter Dóra, az a babonázó szemű csitri lány. A Pista, aki leitta magát a sárga földig, folyton azt hangoztatta, hogy a Dóra a szezon favoritja. (Nem tudod véletlenül, mit jelent ez a szó: favorit? En csak arra emlékszem, hogy a kuzénom panaszkodott a mult hetekben, hogy hányszor cserben hagyták őt a favoritok s mennyi pénze uszott el rajtuk! Csak úgy ne járjanak ezzel a favorittal is az aranyifjak. Egész chaoszt csinált a fejében ez a szó.)

Hát a mint mondtam, a Dóra táncolt. A

A hivatalos melléklet nélkül.

lököt. Bevált a kísérlet a városi herés-földekkel is. A here vetéssel a város tényleg nagyobb jóvedelmeket ért el, mintegy 42 holdon. De ha a városi földeket a fenjelzett módon értékesítik, úgy azt az egyesek maguk elvégzik, ami közgazdasági s népvagyonsodási szempontból kívánatosabb is.

Ezen kérdésekkel most foglalkoznak Nagy-Kikindán is. A város gazdasági programjának ez lehetne egy főpontja, a melyre nézve nehezen várjuk a kezdeményezést. Erre vonatkozólag szólalt fel Jankó Agoston is a legutóbbi képviselő testületi ülésben. Hogy a reform a fenebb jelzett irányban fog-e megindulni: igen kétséges. A nagygazdák nem szívnak bocsájtják a kicsinyek kezére az eddig élvezett földeket.

Jeszenszky Ignác.

HIREK.

Tájékoztató.

December 31. Kereskedő ifjak szilveszter estélye. Szőnyeggyár állandó kiállítása Hunyady-utca 6. Január 6. Jótékony nőegyleti bál.

A gőzfürdő mindennap reggeli 6 órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken d. u. 5¹/₂ óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8-ig este urak részére is. A kád-fürdő egész nap este 7¹/₂ óráig nyitva marad.

— **Dessewffy püspök Rómában.** Jól értesült forrásból veszi a „D. K.” a hirt, hogy Dessewffy Sándor v. b. t. tanácsos, megyés püspök a karácsonyi ünnepeket Rómában fogja tölteni, hol a kereszténység ezerkilencszáz éves jubileuma alkalmából nagy egyházi ünnepek lesznek. A püspök Budapestről előbb Temesvárra megy és onnan december 20 án indul Rómába. Az egyházfőt Wittenberger Antal pápai kamarás, püspöki titkáron kívül még más egyházi méltóságok is elkísérik ezen utjára. Ez alkalommal megemléjük néhány lap ama hírért, hogy a Vatikánban püspökünknek bibornok kalappal való feldiszítését kombinációba vették. Ezt összefüggésbe hozzák azzal a nagy kedveltséggel, melynek püspökünk a Vatikánban és a bibornoki testületben örvendő, illetékes helyről azonban megcáfolják ezt a kombinációt.

— **Esküvő.** Rádics Vladimir főhadnagy ma esküdt örök hűséget Tiszahelyesen Nédics Anna kisasszonynak, Nédics Arzén földbirtokos leányának.

— **Bezárt óvodák.** Reitter Oszkár rendőrkapitány előterjesztésére dr. Dellimánics Lajos alispán ma bezáratta a nagybecskereki óvodákat. Jelenleg tárgyalás folyik aziránt, hogy a 14 éven aluli gyermekeket visszatartsák az iskola látogatásától, a míg a vörheny-járvány szelidebb nem lesz.

fiatalság tömegesen állt a szolgálatába s térden állva esedezett egy touréért. Ő pedig olyan büszke volt, akár egy princés s fenséges mozdulattal osztogatta a kegyeket. Kardos Tóth Sebestyén poétikája, ha még emlékszel a negyedik polgáriból rá, oly ékesen fejt ki, hogy a fonséges a nevéstől csak egy lépés s Istenugyse magam sem tudom melyikből volt több benne!

A szünóraig elkínódtunk valahogyan. Akkor aztán egészen magunkban ittuk meg a theánkat. A társaság zöme a Dóráék köré csoportosult, a kik közben megszapordtak két pompás kedvű asszonnyal és egy jukker-lánnyal. Hozzánk csak néha néztek be a Zsigmondy-fiuk, de olyan kedvtelének voltak, mintha ők is jobban szerettek volna a másik társaságban részt venni. Aztán meg a thea is rossz volt s vágyakozva gondoltunk a mi csöndes kis otthonunkra, a hol az Ilonka-főzte fonséges ital képes poétává avatni a hókaparót is. (Ilonka azt mondja, hogy ha mást nem visz majd a jövődöbeli férje házába, elviszi legalább a theafőzési tudományát.)

Eleinte egyedüli szórakozásunk a cigány volt, de lassankint holdvilág lett a bandából, mert apródonkint átszökdöstek egy mellékterembe (valaki azt mondta rá, hogy chambre separee. Nem tudod véletlenül, hogy mi az?) s utánuk vonult a „Dóra-klub” is. Nekünk azután csak a kacsa cimbalmos húzta a kisbögössel infámis hamisan.

A régi jó ismerősök pedig, akik valamikor

— **Vívóverseny Nagybecskereken.** Az Agrima Gyula és növendékei, nemkülönbön több kitünő amateur által rendezett vívóversenyt folyó hó 24-én délután 3 órakor tartják meg az atletikai klubban, (Polgári és felsőkereskedelmi iskola helyisége.)

— **Vörheny.** A mai nap sem mulhatott el annélkül, hogy újabb vörhenybetegedés ne ujt volna fel. Ezuttal Kramer Adél 8 éves leányka került ágyba, aki a Bajza utcában lakik 2731. szám alatt. — Weiserschan Jakab 17 éves fiun (Lenau-utca 2167.) az orvosi vizsgálat konstataálta a trachomát.

— **A vizszabályozási bank.** Ismételten említettük, hogy a hazai vizszabályozó- és ármentesítő-társulatok körében mozgalom folyik a végből, hogy e vállalatok külön pénzintézetet létesítsenek saját céljaik ellátására. Az erre vonatkozó indítványt a Tiszavölgyi Társulat vasárnapi közgyűlése tárgyalja. Mint értesülünk, ez indítvány ügyében a Törökbecsei Ármentesítő és Belvizrendező-Társulat körlevelet intézett az összes tiszai társulatokhoz; ebből a körlevélből közöljük a következőket: A Tiszavölgyi Társulat közgyűlését és az ármentesítő társulatokat megkeressük a társulatok hitelszükségeit kielégítésére alakítandó központi hitelintézet létesítésére tett indítvány pártolása végett. A nagyfontosságú indítványt társulatunk legelőkelőbb örömmel tette magáévá. Ugy vagyunk meggyőződve, miszerint az indítvány: hogy az ármentesítő társulatok egy minden nyereséget kizáró és egyedül a vizszabályozás és az öntözés hiteligényeinek kielégítésére szolgáló pénzintézetet alakítsanak, nagy szolgáltatásokat tehet. A tiszai társulatok kölcsöntartozása ez idő szerint majdnem 90 millió; ha ez összeg más irányu emelkedésétől el is tekintünk és csak az árterületeken létesíthető öntözések hitelszükségletét, mint a legközelebbi időszak hitelkövetelményeit vesszük számításba, a nem konvertálható kölcsönök leszámítása után is, oly nagy összegű pénzügyi operációt lehet ezzel lebonyolítani, melynek helyes, célszerű és körültekintő megoldása feltétlenül nagy eredményeket fog szülni. A megtett számítások szerint ily módon mintegy 30 millió megtakarítás várható s ha ez a mellékkörülmények miatt a végeredményben kevesebb is lesz, mégis megokolttá teszi, hogy létesítését el ne mulasztjuk. De nem kevésbé fontosnak tartjuk azon körülményt is, hogy a hitelnyújtó pénzintézet és a társulat között megszűnik az ellentétesség, amelynek árát eddig kivétel nélkül a kölcsönvevő társulatoknak kellett megfizetni. Kérjük tehát, hogy a tiszavölgyi közgyűlésre kiküldendő társulati megbízottait oly utasítással lássa el, hogy az indítványt előre megfontolják és a közgyűlésen pártolják és fogadják el.

égre-földre esküdtök, hogy nélkülünk nem is lehet bál, — felénk sem néztek. Mikor megkezdődött a szupé-csárdás (Zulukaffer módon, üvöltésekkel füzerezve), újra hálát adtunk az egek urának, hogy két olyan gavallért teremtett, mint a Zsigmondy-fiuk. A harmadik ujránál azonban már leültünk s így teljes odaadással figyelhettük a Zulukaffer-csárdást, a mely felül mult minden képzeletet s kiábrándított bennünket a bálókbold.

A Dóra vagy husz fiatal emberrel járta felváltva, ugyszintén a jukker-kompanya többi tagja is. Mi aztán újra kivonultunk az étterembe, a hová csak egyes töredékei hangzottak ki a mulatságnak. Egyes példákat ide irok épülésedre:

— Ne maga öleljen, hanem én! (Levéltári hang.)

— A rézangyalát a maga szeminek! (Férfi hang, többször és többektől megismételve.)

— Hallja Frici, ne izéljen! (Női alt-hang.)

— Ha még egyszer megcsókol, hát nyakon-ütöm. (Női szoprán hang.)

— Az ölem nem „fotel.” (Ismeretlen hang.)

— Tyü a Ponciusát, de melegem van!

Olyan maga, mint egy angol kemence, nem látni a . . . tüztét. (Borizü férfi hang.)

— Itt van ni, most elszakította a ruhámat! Meg is varhatja mindjárt. (Női borizü hang.)

— Már megint izél? (Női alt-hang.)

De hát így irhatnék neked reggelig, csupán néhányat vetettem belőlük papírra, a mint

— **Köszönetnyilvánítás.** Az „Iskolagyermek-barát” segélyző-egylet lapunk útján a következő nemes adományokért fejezi ki leghálásabb köszönetét: A torontálmezei takarékos és hitelbank ivén: S. M. 2 frt, Steinitzer Géza, dr. Stassik Ferenc 5—5 frt, torontálmezei takarékos és hitelbank 15 frt, Mayer Henrik, dr. Végh Lajos, Hollaender László 2—2 frt, St. Ilonka, özv. Mihálovics Béláné, Deixner Lipót, Weisz Izidor, A. F. Kokits, Mangold H. L., Dénes Ede, ifj. Löwy Ignác, Eckstein Vilmos, Temmer Samuel 1—1 frt összesen: 43 frt. Továbbá: Deutsch Julia urnő 10 frtnyi adományért és Végh Lajosné urnőnek a küldött természetményekért, Eckstein és Ellmer cégnek 25 kg. liszt küldeményeért.

— **Kerge ur és a hó.** A következő sorokat kaptuk: T. szerkesztőség!

Általában több a baj, mint a vaj, vagy mint az operában éneklük: több a bajazzó, mint a vajazzó. Ime: ez a sok hó is mennyi bajt csinál a városnak. Nem tudják hová' rakni. Hát en indítványozok valamit, ami egyszeribe elpusztítja a havat. Kénytelen vagyok belehivatkozni a dologba. Hiszen a szegény hókaparók (és hókanyarók) nem mennek semmire, a mellett, tekintve, hogy mindig vöröshagymát reggeliznek, nem valami kellemes a hók a parómájuk. Mivel a kutyaharapást is a szőrivel gyógyítják, azt javaslom: pusztítsuk el a havat — hóval. Még pedig: kohóval. Egy óriási kohó elolvasztaná egy-kettőre. Önök azt fogják mondani: az indítvány nem ifjú, de bohó, azaz inkább számárság. Ohó! — ez meg az én viszonzásom Ne kritizáljanak, mint valami falusi tahó, ne mérgeledjenek, ne csináljanak olyan sok mohón hühöt semmiért és ne lázadjanak föl javaslatom ellen, mint egykoron Hóra és Kloska. Lehet, hogy hóbortos vagyok, de becsületes. Ha eszmémet magáévá teszi a város, örömben táncolni fogok. Járom majd a vad-orzó druszáját, a toborzót. Addig-addig fogom orozni a tobot, míg össze nem esem.

Tisztelettel

Kerge Z. Jakab Eustachius.

— **Szánkázás.** Közel és messze, a merre a szem ellát és azon is túl, mindent bevont díszes szemfedőjével Tél apó. Minden, minden fehér lepedő alatt nyugszik — a mely ugy látszik, most már állandó lesz, mert a hideg ritkán kerül, vagy csak a nap kevés órájában a 0 felé. Nagy az öröme a gazdáknak, a meleg takaró megóvja a vetéseket a hidegtől s nagy az öröme a városi népnek is. Előkerülnek a csinos szánkók s a felcsengettyűzött lovak vigan röpitik a sima uton tovább könnyű terhököt. A fiakkerekek és konfissók nehéz járműveik helyett könnyed szánkókba fogják lovaikat s nagy a keletjük mindmegannyinak. Négyen, öten, hatan ülnek egyre-egyre, — elegánsan felprémeztet uri asszonyok s jól begöngyöltetett pici babák, kiknek csak pici, a hidegtől pirosra festett orrocskájuk látszik ki a nagykendők tömkelegéből. Örülnek a hidegnek a szegény emberek is, megkezdődött a jég szállítás és jégvágás s a jég hátán szerzett garasokból puha fehér kalács kerül a kicsi hajlékban szent karácsony estéjére.

eszembe jutottak. Szó ami szó, a fiatal emberek ittak egy kicsit s az édes mama még megjegyezte, hogy az ő véleménye szerint bálók idején, különösen pedig a szupé-csárdások előtt, kuriai döntvénynyel kellene a fiatalságot eltiltani a borivástól.

Az Ilonka, aki nagy jogász, viszont az ellenkezőjét állította, mert szerinte az itóka bámulatos hatást tett Medvési Tihamérra, (majd elfelejtettem megemlíteni, hogy Medvési is táncolt a szupé alatt Ilonkával egy ujrát) mert legalább nem beszélt, ami nagy önmegtartózkodásról tanuskodik.

Két óra után aztán hazamentünk ellenkező érzelmekkel, mint a milyenekkel elindultunk. Egy lélek nem mozdult meg, hogy legalább formai udvariasságból visszatartsa, sőt ha jól láttam, olyasforma érzés vett rajtuk erőt, mint a kinek egy darab plafon, akarom mondani köesik le a szívéből. (Ha a pletykának hitelt lehet adni, a Zsigmondy-fiuk, a kik hazakisértek bennünket, azután még visszamentek a bálba és följánlották lovagias szolgálatukat a Dóra-klubnak.)

Ezek futólagos impresszióim a kajászó-szent-péteri kaszinó-bálról. De ha legközelebb bejössz a városba, az „igazán érdekes” részleteket szóval mondja el szerető barátóid

Mariska.

A másolat hitelűl Bob.

— **Óvoda.** A jótékony nőegyesület választmánya folyó hó 13 án gyűlést tartott, melyen résztvettek: Steinitzer Gézáné alelnök, dr. Brájjer Lajosné, Stagelschmidt Jánosné, dr. Weiterschan Józsefné, Bauerné, Kokits Luna, Napholtzné, dr. Demkóné, Keresztesné, Beller Istvánné, dr. Perics Zoltánné, Müller Józsefné és Lucsics Miklósné. 74 szegény között 160 frotot osztottak ki. Az egylet perselyéből 41 frt 14 kr. folvt be. Az óvoda f. hó 13 ától kezdve közegészségi okokból bezártott, azért az óvodagyermekszámára karácsonyfa-ünnepély nem lesz, de a szegénysorsu gyermekek felruházása meg fog történni. Ehhez Napholtz Agostonné 5 forinttal s Kokitsné Luna kelmékel s öltözet darabokkal járultak.

— **Vonatok a hóban.** Verseczről írják, hogy Sztamora—moraviczai állomások között az óriási hófúvások miatt megakadt a bázisai személyvonat, melynek Temesvárra tegnap este 8 óra 40 perckor kellett volna érkeznie. Az orkászereű hófúvások miatt immár négy hóeke mozdony lement a helyszínre, ahonnan az utasokat szánkón vitték be Verseczre. Az orkán ma délelőtt alább hagyott. Verseczről 160 honvéd vonult ki.

— **Verekedő druzsák.** Torontál-Szigetről jelentik, hogy ott egy idő óta nagyon gyakoriak a verekedések. Legutóbb is Krumenacker József a nyílt utcán úgy elverte Higl Józsefet, hogy az három hétig fogja emlegetni a druzsája gyöngédtelenségét.

— **Merénylet a vonat ellen.** Ferenczhalmi levelezőnk írja, hogy ott könnyen végzetessé válható csinyt követett el több suhanc. A Nagybecskerekéről induló vonat már alig volt néhány kilométernyire az állomástól, mikor Pupontil Jónás, Kittelberger György és Müller András átváltották a váltót, azután gyorsan futásnak eredtek. Gergely Márton pályőr, aki véletlenül éppen akkor ment arra, észrevette az éretlen csinyt a minek kiszámíthatatlan következménye lett volna, — idejekorán helyreállította a váltót, azután botot ragadva a suhancok után vetette magát; de azok bemenekültek Mechla András udvarába s onnan nevétek a becsületes ör bosszankodását. Az ügyet áttették az igazságszolgáltatás terére.

— **Emberölés — tréfából.** A 18 éves Salamon Péter, egy niczkya falvi vagyonos parasztszede fia, meglátogatta szomszédját, Sors Fülöpöt, kinek házában találkozott a 12 éves Stöckl Konráddal. A három fiu kedélyesen mulatott, mikor Salamon egyszerre levette a falon függő fegyvert és Sors mellének szegezve, tréfásan odaszólt: „Most agyonlőlek!” Rémülten kiáltotta vissza emez: „Vigyázz, a puská meg van töltve!” Es félreugrott. Ugyanabban a pillanatban azonban a fegyver elsült és a Sors mögött álló Stöckl, ki nevetve szemlélte a jelenetet, halva rogyott össze. Ebben az ügyben ma tartották meg a végtárgyalást a temesvári kir. törvényszéknél. Az enyhítő körülményekre való tekintettel a törvényszék hat havi fogházra ítélte a vádlottat. Az ítélet jogerős.

Színház és irodalom.

— **A nagyváradi színház bérlete.** Nagyvárad város színügyi bizottsága tegnapi ülésében szótöbbséggel elhatározta, hogy a pályázó Vidor, Kövesi, Somogyi és Mosonyi igazgatók közül Somogyinak javasolja a színházat kiadni, Somogyi 7, Vidor 6, Kövesi 1 szavazatot kapott.

— **Az überlandföld.** Dr. Kis Károly, nagy-kikindai ügyvéd ismert jeles tollából mostanában megjelent egy munka, melyet a legszélesebb körökben fognak örömmel üdvözölni. Ez a könyv az überlandföldről szól. S ámbátor a mi vármegyénkben, a felosztott kikindai kerülethez tartozott 10 község határában van vagy 124 ezer katasztrális überland nevezetű föld, nagyon sok az olyan intelligens ember, ki még azzal sincsen egészen tisztában, hogy voltaképpen mi is az a német nevű föld. Dr. Kis könyve világos, áttekinthető módon ismerteti meg az überland-ügyet a maga valóságában s bizonyára igen sokan lesznek, kik bővebben kívánják megismerni a sok kényes kérdésnek, rendezetlen ügynek részleteit. A nagy szakértelemmel írt könyvet melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Ara 2 frt. Kapható szerzőnél Nagyikindán.

— **Piros narancsok.** A Singner és Wolfner cég kiadásában most jelent meg: Piros Narancsok. Elbeszélések. Írta: Hevesi József. A kiváló írónak újabb elbeszéléseit tartalmazza ez a kötet, melyek mind olasz földön játszanak. Történetek meleg közvetlenséggel megírva, melyekből Itália kék égének enyhe ragyogása csillámlik. Az olvasó érzi a narancsok illatát, hallja a gondolat-

sok dalait, látja a tűzben égő Vezuvot s a szerzővel együtt végig ábrándozik a szépséges szép Itálián. A könyv ára izléses kiállításban 1 forint 40 krajcár.

Szerkesztői üzenetek.

Előfizető. Ön azt kérdezi, hogyan nyerhetne rendszeren tájékozást a párisi világiállásról. Az iránt egészen nyugodt lehet. A „Torontál” ismertetni fogja a kiállításnak mindazon részzeit, amelyek Magyarországon érdeklődést kelthetnek, még pedig eredeti forrásból, a Torontál párisi levelezőjének tollából. Amenyiben magánügyekben óhajt felvilágosítást, tessék Szeless Adorján hazánkfiához fordulni, ki 1 frt beküldése mellett készséggel áll rendelkezésére. A címe: „3. Rue des Ormes. Charenton près Paris.”

Nagyikinda. Eddig nem tudunk a cikknek helyet szorítani, pedig mindig szívesen látjuk, ha felkeresi lapunkat. Legyen máskor is szerencsénk. Üdv.!

Zs. Az idézett népdal Petőfi Sándoré. A zenéje éppoly szép, mint a szövege.

Kiváncsi. Azt méltóztatik kérdezni, hogy mi lehet az oka annak, ha egy fiatal ember két éven keresztül majdnem naponta talál alkalmat a találkozáshoz, most pedig 5 nap is elmúlik, míg összekerülnek. Hát bizony annak sok oka lehet. Először is meglehet, hogy az a fiatal ember kiábrándult önből. Ez ugyan keserves és épen-séggel nem hízogó felfedezés, de nem tartjuk kizártnak. Azután meglehet, hogy az Ön részéről más fogadtatásra talált, mint amilyent várt, vagy amilyenre igénye lehetett. Végül úgy is állhat a dolog, hogy Önök eleinte rokonszenvezhettek s csak később fedezték fel, hogy életnézeteik nagyon is eltérnek. A hölgyeknél ugyanis sürü a nagyvási hóbort, amely azután annál erősebben kihívja a józanul és igazságosan gondolkozó férfiak demokráciáját. Talán ilyesféle dolgon kaptak össze? Persze, persze, — s erről talán legelőbb kellett volna beszélnünk, — az az ur talán kicsit szerelmes önbe és észrevette, hogy Nagysád ezt nem viszonozza, illetőleg egy másik iránt érdeklődik, így aztán legokosabbnak tartotta a visszavonulást. Ha így gondolkozik, csakugyan okos ember, de meg jellemes férfi is, aki esetleg megérdemli . . . No de erről Nagysád már nem is kérdezősködött.

Versolvasó. Nem drága. Akár 22 frtért is megkaphatja.

X. Y. Z. Igen szívesen látjuk az ígért küldeményeket, különösen ha alkalmas időben méltóztatik beküldeni.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése december 14-én.

Budapest, dec. 14. (A „Torontál” eredeti táv.) A képviselőház mai ülésén a kvóta törvényjavaslat tárgyalását folytatta. Az első szónok

Lakatos Miklós volt, utána Barta Ödön szólalt fel, aki szemérveti a miniszterelnöknek, hogy elhallgatta a parlamentben azt, amit a szent-gothárdi választóknak már 1896-ban elmondott. Végül határozati javaslatot nyújt be, melyben a kvóta-törvénynek a napirendről való levételét indítványozza.

A holnapi ülésen Wlassics miniszter válaszul Pichler interpellációjára a Varga Ottó-féle ügyben.

Arad a kvóta mellett.

Budapest, dec. 14. (A „Torontál” ered. táv.) Arad város törvényhatósága tegnapi tárgyalta Marosvásárhely átiratát, mely tiltakozásra hívja fel az országot a kvótaemelés ellen. A törvényhatóság ötven szavazattal huszonhárom ellenében napirendre tért az átirat fölött.

Zárdába szökött grófkisasszony.

Budapest, december 14. (A „Torontál” eredeti táv.) Nagy riadalom támadt tegnap egy ismert grófi család házában. A szobaleány azt jelentette, hogy a grófkisasszony eltűnt. A család teje nyomban nővérenek lakosztályába ment. Az asztalon egy nyitott levél hevert, amelyben a grófkisasszony azt írja, hogy a házat elhagyja és kolostorba vonul. A gróf nyomban a főkapitányra ment és ott a dologról jelentést tett. Erre két detektív a délután folyamán felkereste a Szent-Sziv zárdát, az angol kisasszonyok in-

tézetét, hogy a grófkisasszony után tudakozódják. Hosszas kutatás után, úgy estefelé, a Soroksári-utcai Mária zárdában találták rá a grófkisasszonyra. Erről nyomban értesítették a gróft, akinek azután hosszas rábeszélés után sikerült nővérét szándékaról lebeszélni és hazavinni.

Labori sajtópöre

Budapest, dec. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból sürgönyzik, hogy az esküdtszék tegnap tárgyalta Dreyfus védőjének: Labori mesternek sajtópörét, akiről a Libre Parole azt írta, hogy az ellene történt merénylet koholmány, melyet csak szenzációhajászból bocsájtott világgá. A sajtóbíróság 2000 frank pénzbüntetésre ítélte a vádlottat és kötelezte, hogy kétszáz negyven lapban tétesse közzé az ítélet teljes szövegét, aminek a költsége egész vagyont tesz ki.

Háboru.

Budapest, dec. 14. (A „Torontál” ered. táv.) Londonból jelentik: Gatacre újabb vereséget szenvedett. Sietve igyekeznek teljesen visszavonulni. Bur-jelentés szerint a stormbergi csatában az angolok olyan zavarba jöttek, hogy tüzéségük saját gyalogságukat pusztította. Egy egész skót dandár elpusztult. Londonban leirhatatlan a kétségbeesés. — Methuen lemondott Kimberley fölszabadításáról. Truch tábornok is visszavonul. Buller tábornok kénytelen egész haditervét megváltoztatni.

Budapest, dec. 14. (A „Torontál” eredeti táv.) Londonból telegrafálják: A Modder-Riveri vereségről újabb részletek érkeznek. Az angolok vesztesége óriási. A „Times” kívánja, hogy rögtön küldjenek még 30.000 katonát a csataterre. A hadügyminiszterium állítólag elhatározta, hogy még két hadosztályt mozgósít.

Határidő-üzelet.

Budapest, dec. 14. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv kielégítő, az árak 5 krral emelkedtek. Kötetett:

Buza 1900. áprilisra	7.94—7.95
Buza 1900. szept-re	7.99—8.00
Rozs áprilisra	6.48—6.49
Zab áprilisra	5.08—5.09
Tengeri 1900. májusra	5.03—5.04

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Érvényes 1899. november hó 1-től.

Érkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Zsombolyáról: délelőtt 8 óra 49 p.; éjjel 9 óra 46 p.
Pancsovaról: este 6 óra 09 p.

„ (Antalfalva, Számos, Szécsányon át) d. e. 11 óra 45 p.

Antalfalváról: reggel 7 óra 21 p.
Temesvárról: délelőtt 11 óra 45 p.; este 6 óra 37 p.; éjjel 9 óra 46 p.

Verseczről: délelőtt 8 óra 49 p.; éjjel 9 óra 46 p.
Alibunárról: éjjel 9 óra 49 p.
Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) délelőtt 11 óra 20 p.; este 6 óra 45 p.

Csözstelekről: (keskenyvágányu vonal) reggel 6 óra 24 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnap).

b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarra:
Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Zsombolyára: éjjel 3 órakor; délután 5 óra 30 p.
Pancsovara: reggel 8 óra 07 p.
„ (Szécsány, Számos és Antalfalván át) éjjel 3 órakor.

Antalfalvára: este 6 óra 40 p.
Temesvárra: éjjel 3 órakor; délelőtt 9 óra 31 p.; délután 5 óra 30 p.

Verseczre: reggel 5 óra 59 p.; délután 5 óra 30 p.
Alibunárra: reggel 5 óra 59 p.

Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 10 óra 36 p.; este 6 óra 03 p.

b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarról:
Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 05 p.

